

ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคอธเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

๑ ตตถ คิหิณา นมกาเรหปี มาตาปิตโร อุกุฏฐาตพพา ปพพชิตน สกกาเรเนว ๑ ภิกขุ
นาปี หิ มาตาปิตโร อุกุฏฐาตพพา ว น เหตุถ โทโส ๑ เตน ตติยปาราชิกเก ฆาสชช-
กรณวตถุณณณนัย สเจ ปน มาตร วิหาร เนตวา ปฏิชคคตติ สพพ ปริกรมม อนามสนเตน
กาตพพ ขาพนีย โฆชนีย สหตถา ทาทพพ ๑ ปิตา ปน ยถา สามเณโร เอว สหตถเณ
นหาปนสมพพพพพพพพ กตวา อุกุฏฐาตพพพพ พุตต ๑

เอตถ จ อัย เม มาตาทิ เคหสิตปเปเมน อามสโตปี ทุกกุเมวาติ ทสเสตุ
อนามสนเตนาติ วุตต ๑ เตน กายสัคคควณณนัย สเจ นทีโสเตน วุขหมาน มาตร ปสสตี
เนว หตถเณน ปรามสิตพพา ๑ นวา วา ผลก วา กพลิกขนโร วา ทารุกขนโร วา ปุโรโต
ฐเปตพโพ ตสมมี อสติ กาสวามปี เอตถ คณหาหิติ ปน น วตตพพ คหิตเต ปริกขาร
กพตมามีติ กพตติตพพ ๑ สเจ ภายติ ปุโรโต ปุโรโต คนตวา สมสสาเสตพพา ๑ สเจ วุขหมานา
ปุตตสส สหสา ขนธ วา อภิริหติ หตถเณ วา คณหาติ น อเปหิ มหลลิกเกติ นิตถุนิตพพา
ถล ปาเปตพพา ๑ สเจ กพทเม ลคคตติ กุเป ปตติ ตตร โยตต วา วตถ วา ปกขิปิตวา
คหิตเต อุกุฏฐิตพพา น เหวว อามสิตพพพพติ อยมตถเณ วุตโต ๑

เตส ฆาสชช กโรโตปี เวชชกมม น โหติ อนามกุฏฐปิณชปาตาทิทาเนปี สทฐาเทย-
วินิปาตน น โหติ ๑ เตน ฆาสชชกรณวตถุณณนัย วุตต สเจ มาตาปิตโร อีสสรา โหนติ
น ปจจาสิสนติ อากตุ น วภูตติ ๑ สเจ ปน รชเชปี ปติภูตติ ปจจาสิสนติ อากตุ น
วภูตติ ๑ อนามกุฏฐปิณชปาโต มาตาปิตูน ทาทพโพ สเจปี กหาปนคณนโก โหติ สทฐาเทย-
วินิปาตน นตถิติ ๑

อากตุ น วภูตติ เอตถ ทุกกุ วหนติ ๑ อยตตดาวเสเนว ปเนตถ อการปปฏิกเขไป
ยุตโต น อापตติวเสนาติ คเหตุพพพพ วิมตติวินหน ๑

อนามกุฏฐปิณชปาโตติ อปพพชิตสส หตถโต ลทโร อตตนา อญญเณ วา
อคคหิตอคโค ปิณชปาโตติ สารตถที่ปนี ๑

[๓๐๑] ตตถ คิหิโน นมกาเรนปี มาตาปีโตร อุปลุฐาตพพา ปพพชิติน สกกาเรเนว ฯ
ภิกขุนาปี ทิ มาตาปีโตร อุปลุฐาตพพา ว น เหตุถ โทโส ฯ เตน ตติยปาราชิกเ เภสชช-
กรณวตถุณณนาย สเจ ปน มาตร วิหาร เนตวา ปฏิชคคติ สพพิ ปริกมม อนามสนเตน
กาทพพิ ขาหนีย โภชนีย สหตถา ทาทพพิ ฯ ปีตา ปน ยถา สามเณโร เอว สหตถเณ
นหาปนสมพพานาทีนิ กตวา อุปลุฐาตพโพติ วุตตํ ฯ

[๓๐๑] บรรดาคุณุหัตถ์และบรรพชิตเหล่านั้น คุณุหัตถ์พึงบำรุงมารดาบิดาแม่ด้วยการ
นมัสการ, บรรพชิตพึงบำรุงด้วยสักการะอย่างเดียว ฯ จริงอยู่ แม้ภิกษุพึงบำรุงมารดาบิดาแท้,
เพราะโทษในการบำรุงนี้ ไม่มี ฯ ด้วยเหตุนั้น ในอรรถกถาเภสัชชกรณวัตถุ ในตติยปาราชิก
ท่านจึงกล่าวว่า "ก็ถ้าภิกษุนำมารดาไปยังวิหาร ประณิบติอยู่ไซ้, อย่าถูกต้อง พึ่งทำบริกรรม
ทุกอย่าง, พึ่งให้ของเคี้ยวของบริโภคด้วยมือตนเอง ฯ ส่วนบิดา ภิกษุพึงทำกิจทั้งหลายมีการ
ให้อาบน้ำและการนวดเป็นต้น บำรุงด้วยมือของตน เหมือนอย่างบำรุงสามเณรนั้น" ฯ

[๓๐๒] เอตถ จ อโย เม มาตาติ เคหสิตปเปเมน อามสโตปิ ทุกุกฎเมวาติ ทสเสตุ
อนามสนเตนาติ วุตตัม ฯ เตน กายสํสัคควณณนํ สเจ นทิสเตน วุขุหมานํ มาตรํ ปสฺสติ
เนว หตุเถน ปรามลิตพพา ฯ นาวา วา ผลกํ วา กทลิกขนุโธ วา ทารุกขนุโธ วา ปุโรโต
ฐเปตพโพ ทสฺมี อสตี กาสวามปิ เอตถ คณหาหิตี ปน น วตตพพํ คหิตเต ปริกขารํ
กทพพามิตี กทพพิตพพํ ฯ สเจ ภายติ ปุโรโต ปุโรโต คนตุวา สมนสสาเสตพพา ฯ

[๓๐๒] ก็ในอรรถกถาเสฉซกรณวัตถุนี้ เพื่อจะแสดงว่า "ภิกษุแม่ถูกต้องด้วยความ
รักอาศัยเรือนว่า 'ผู้นี้เป็นมารดาของเรา' เป็นอาบัติทุกกฏอย่างเดียว" ท่านจึงกล่าวว่า
"อนามสนเตน" ฯ ด้วยเหตุนี้ ในอรรถกถากายสังสัคคสิกขาบท ท่านจึงกล่าวความนี้ไว้ว่า"
ถ้าภิกษุเห็นมารดาถูกกระแสน้ำพัดไป ไม่ควรถูกต้องด้วยมือทีเดียว ฯ พึงวาง (ส่ง) เรือ แผ่น
กระดาน ท่อนกล้วย หรือท่อนไม้ไปข้างหน้า, เมื่อเรือเป็นต้นนั้นไม่มี, แม้วักกาสวะก็ควร
วางไว้, แต่ไม่ควรพูดว่า 'จงจับที่ผ้ากาสาวะนี้,' เมื่อมารดาจับผ้ากาสาวะแล้ว, จึงจุดมาด้วยทำ
ในใจว่า 'เราจุดบริวาร' ฯ ถ้ามารดากลัวไช้, พึงไปข้างหน้า ๆ ปลอดภัย ฯ

สเจ วุฒิมานา ปุตตสส สหสา ขนธ วา อภิรุหติ หตเถ วา คณหาติ น อเปหิ มหลลิกเกติ
 นิตถุนิตพพา ถล ปาเปตพพา ฯ สเจ กททเม ลคคติ กุเป ปตติ ตตร โยตตํ วา วตถํ วา
 ปกขิปิตวา คหิตะ อุทฐิตพพา น เตวว อามลิตพพาติ อยมตถโถ วุตโต ฯ

[๓๐๓] เตลฺลํ ฆาสซุํ กโรโตปี เวชชกมมํ น โหติ อนามภฺภูฏปิณฑปาตาทิทาเนปิ สหฺธา-
 เทยฺยวินิปาตํ น โหติ ฯ เตน ฆาสซุชฺชกรณวตฺถวณฺณนายํ วุตตํ สเจ มาตาปีโตร อีสฺสรา
 โหนติ น ปจฺจาสีสนฺติ อกาตุํ น วุฏฺฐติ ฯ สเจ ปน รชเชปิ ปติภฺภูจฺจิตา ปจฺจาสีสนฺติ อกาตุํ
 น วุฏฺฐติ ฯ อนามภฺภูฏปิณฑปาโต มาตาปีตูนํ ทาทพฺโพ สเจปิ กหาปนคฺคณโก โหติ สหฺธา-
 เทยฺยวินิปาตํ นตฺถิติ ฯ

ถ้ามารดาถูกน้ำพัด ขึ้นคอหรือจับมือภิกษุผู้เป็นบุตรโดยเร็วไฉร้, ภิกษุไม่ควรสลัดเสียด้วย
 กล่าวว่ 'จงหลักไป หมึงแก่, ควร (ช่วยส่ง) ให้ถึงบก ฯ ถ้ามารดาตกหล่ม ตกบ่อไฉร้; ภิกษุ
 พึงโยนเชือกหรือผ้าลงไปในที่นั้น เมื่อมารดาจับเชือกหรือผ้าแล้ว พึงสาวขึ้น, แต่ไม่ควรถูกต้อง
 เลย" ฯ

[๓๐๓] ภิกษุแม้ทำฆาสซุแก่มารดาบิดาเหล่านั้น ก็ไม่เป็นเวชชกรรม แม้ในเพราะการ
 ให้อนามภฺภูฏปิณฑปาตเป็นต้น ก็ไม่เป็นการยังลัทธิไทยให้ตกไป ฯ ด้วยเหตุนี้ ในอรรถกถา
 ฆาสซุชฺชกรณวตฺถุ ท่านจึงกล่าวว่ "ถ้ามารดาบิดาเป็นใหญ่ ไม่หวังตอบแทน (ปฏิการ), ไม่ทำ
 (ปฏิการ) ก็ควร ฯ แต่ถ้าท่านทั้ง ๒ ดำรงอยู่แม้ในราชสมบัติแล้ว ยังหวังตอบแทน (ปฏิการ)
 อยู่, ไม่ทำ (ปฏิการ) ไม่ควร ฯ อนามภฺภูฏปิณฑปาต ภิกษุก็ควรให้แก่มารดาบิดา, แม้หากจะมี
 ราคาตั้งหาปณะ, ก็ไม่เป็นการทำลัทธิไทยให้ตกไป ฯ"

อกาตุ๋ น วรรณคดี เอตถ ทุกุกฎั วรรณตี ๑ อยุตุตตาวเสเนว ปเนตถ อกการปปฏิเกเขไป
ยุตุโต น อาปตติวเสนาตี คเหตุพพหนี วิมติวินหนี ๑

อนามัญฐปิณฑปาโตตี อปพพิชิตสุส หตุถโต ลหุโร อตตนา อญญเนน วา
อคคหิตอคโค ปิณฑปาโตตี สารตถทีปนี ๑

อนัญชิกาวิมติวินหนีว่า "ในคำว่ อกาตุ๋ น วรรณตี นี้ อาจารย์บางพวงกล่าวอาบัติ
ทุกุกฎ ๑ ฟังถึว่การห้ามด้วย อ อักษรในคำว่ อกาตุ๋ น วรรณตี นี้ ท่านประกอบด้วยสามารถ
ความเป็นกรรมไม่สมควรเท่านั้น, หาประกอบด้วยสามารถความเป็นอาบัติไม่" ๑

ฎีกาสารตถทีปนีว่ "ปิณฑบาตอันภิกษุได้แล้วจากมือของผู้ไม่ใช่บรรพชิต (คฤหัสถ์)
มียอดอันตนหรือภิกษุอื่นยังมีได้ถึเอาแล้ว ชื่อว่ อนามัญฐปิณฑบาต" ๑